

SLIKARSTVO

VEĆ STEČENA BANOVINA

Dvije izložbe Bane Milenkovića

Banalno je, možda, igrati se riječima, a čak frivolno kombinirati osobnim imenima. Isprika što nisam odolio napasti, već sam se familijarno poslužio vlastitim imenom mladoga slikara Bane Milenkovića, nalazim u činjenici da isto prezime dijeli s mnogima, dok mu je hipokoristik prilično specifičan i zvučan. Još gore svetogrde bit će za neke, valjda, da ga olako dovodim u vezu s paletičnim, recimo tako: državno-pravnim pojmovima. A samo sam želio istaknuti kako je umjetnik, kojega dijeli samo jedna godina dana od diplomiranja na zagrebačkoj Akademiji, stekao već prepoznatljivu populbinu, naznačio vlastiti i definirani prostor. I ta je Banovina, ako hoćete, lijepa, pa i naša. Prava zloraba bi, međutim, bila kad bih udario u nekakve druge žice, tvrdeći, primjerice, da ga Vila Slikarkinja (ili pak *Musa Picturaa*) svakodnevno budi i nuka na rad uzvikom: Postani, Bane, Umjetnost te zove!

Dotični je autor doista svojevrsan *enfant terrible* zagrebačke likovne scene. U posljednjih pet godina samostalno se ili u biranom društvu predstavio čak u petnaestak navrata (najčešće, od samoga mladenačkog početka u dvadesetidrugoj godini, s goranom Štimcem). Osim učestalosti javljanja neke je možda iritirao i različitošću okušavanja, jer se osim slikarstva ogledao i u kiparstvu i u instalacijama i u sasvim improviziranim a autorski posebno ležernim medijima. Stekao je, dakle, neka priznanja, nagrade i uvažavanja, ali i povremeno sumnjičav i rezerviran odnos dijela javnosti. Simptomatično je da je nakon (zaslužene) Nagrade za slikarstvo na 18. salonu mladih 1987. uslijedilo (neopravdano, po mojem mišljenju) odbijanje žirija Zagrebačkog salona, da ga iste godine uopće pripusti u konkurenciju.

U strategiji forsirane nazočnosti javlja se sada istodobno u dva nevelika ali apartna izložbena prostora (Galerija Kaptol i Studio Galerije Forum), podržan pritom od para »generacijskih« kritičara. Te dvije izložbe prilično su komplementarne i znače (definitivnu?) veću koncentraciju na medij ulja na platnu. Tematsko-oblikovno, riječ je o nesputanom egzotizmu-nomadizmu, s nizom infantilnih crta i nanosima-ispunama koje uglavnom imaju karakter »neohlade-nog« crteža. U svojim sinkretičkim improvizacijama, Milenković se doista ne da kapacitirati normama i autoritetima, te upravo frenetično bilježi dnevnik fantazija i asocijacija. Zakasnio je — čini se, srećom — na trenutak promoviranja »nove slike« i transavangardističkog trenda, pa uzima pravo na (još veće!) stil-ske nečistoće, na još neposredniji govor bića, vođen upravo rijetkim instinktom kolorista, smislom za jaka suzvučja i žestoke kontraste.

Nije Bane bez mane, dakako. U malim formatima često je sretnije postizao pun napon i zvučnu zasićenost, dok se u velikim slikama ispomaže i mehaničkom dekorativnošću i usiljenom figurativnošću, flankirajući kadrove velikih prostornih dubina (mora, neba, beskraj) upravo karijatidalno tvrdim a dječjački ne-problematiziranim formulacijama ljudskog lika. Prepoznat ćemo i povremena opća mjesta aktualnog esperanta i lakoću eklekticizma i višak narativnosti što guši protok čiste energije. Ali nakon murtičevskih vatrometa, kulmerovskih pirueta i keserovskih menueta, nema tako mnogo onih koji kao ovaj slikar osjećaju boju u registrima fortissima, pa ga rado hrabrimo: Nastavi, Bane! (kad se već tako zoveš).

Tonko Maroević